

Rok akademicki: 2020/2021

ID zajęć: 537015

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:**Prowadzący:** dr Katarzyna Litwińska-Rączka**Organizator:** Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii**Liczba godzin tygodni / semestr:** 2 / 30**Język wykładowy:** Język polski**Kierunek studiów:****Lokalizacja w planach rocznych:** Rok - Semestr**Punkty ECTS:****Forma zaliczenia:** Nie sklasyfikowany**Cele przedmiotu:**

C1 zdobycie wiedzy na temat terapii systemowej rodzin różnych nurtów i podstawowych informacji dotyczących procesu terapeutycznego oraz czynników terapeutycznych

C2 nabycie umiejętności posługiwania się konstruktami teoretycznymi z zakresu psychoterapii do rozumienia procesów relacyjnych w dysfunkcyjnych systemach rodzinnych

C3 nabycie świadomości znaczenia możliwości korekty relacji rodzinnych oraz leczenia zaburzeń psychicznych za pomocą terapii systemowej

Wymagania wstępne:

brak (dla studentów IV roku)

Efekty kształcenia dla przedmiotu:**WIEDZA K_W13**

student ma uporządkowaną wiedzę na temat różnego rodzaju zaburzeń funkcjonowania jednostki i metod ich diagnozowania, zna koncepcje (psychologiczne, biologiczne, interakcyjne i społeczne) wyjaśniające powstawanie i utrzymywanie się tych zaburzeń oraz różne formy udzielania pomocy psychologicznej (psychoprofilaktyka, psychoterapia, psychoedukacja, poradnictwo);

student ma ogólną wiedzę na temat terapii systemowej rodzin - kierunków, procesu psychoterapii oraz czynników ułatwiających i utrudniających ten proces oraz wskazań i przeciwwskazań do terapii

UMIEJĘTNOŚCI K_U13

student potrafi podejmować działania wspierające własny rozwój osobowy i zawodowy oraz aktywności na rzecz uczenia się przez całe życie; student potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną o systemowym rozumieniu rodziny i terapii do analizowania zachowań oraz objawów pacjenta identyfikowanego w systemach rodzinnych

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY) K_K06

student ma świadomość specyfiki relacji interpersonalnej w sytuacji pomocy psychologicznej. Wykazuje troskę o prawidłowy przebieg diagnozy i interwencji psychologicznej, tak by nie przyniosła jakiegokolwiek szkody badanym osobom;

student rozumie potrzebę leczenia psychoterapią zaburzeń systemowych oraz potrafi zaobserwować destrukcyjne procesy w rodzinach

Metody dydaktyczne:

Metody aktywizujące

Elementy treningu grupowego

Praca warsztatowa

Analizy przypadków

Filmy prezentujące pracę terapeutyczną z rodzinami i parami

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:**NIEDOSTATECZNY**

student nie potrafi wymienić żadnych zaburzeń funkcjonowania i żadnych metod diagnozowania, nie ma orientacji jak powstają i utrzymują się zaburzenia oraz nie orientuje się w formach pomocy psychologicznej,

student nie potrafi wymienić etapów terapii rodzin ani podstawowych jej kierunków,

U: student nie ma świadomości potrzeby podejmowania działań doskonalących jego rozwój zawodowy i osobowy oraz aktywności na rzecz uczenia się,

student nie posiada umiejętności różnicowania cech rodzin dobrze funkcjonujących od dysfunkcyjnych

Opis zajęć: Terapia systemowa rodziny (PWJŻ) (konwersatorium)

K: student nie widzi potrzeby terapii rodzin w przypadku nawet wyraźnych problemów systemowych

DOSTATECZNY

W: umie nazwać podstawowe zaburzenia systemu rodzinnego, rozumie mechanizm powstawania i utrzymywania się objawów, uzasadnia potrzebę udzielania pomocy psychologicznej;

student posiada minimalną orientację w etapach procesu terapeutycznego oraz wymienia kierunki terapii rodzin

U: student rozróżnia rodziny dobrze funkcjonujące od dysfunkcyjnych lecz nie potrafi uzasadnić różnicowania

K: student ma świadomość konieczności podnoszenia kompetencji zawodowych i osobowych psychoterapeuty, student widzi potrzebę terapii systemowej ale słabo orientuje się w jakich sytuacjach się ją stosuje

DOBRY

W: student umie rozpoznawać zaburzenia systemu rodzinnego i potrafi wyjaśnić mechanizm utrzymywania się zaburzenia, wymienia formy pomocy psychologicznej ,

student wymienia prawidłowo kierunki terapii rodzin oraz orientuje się w etapach terapii rodzin i wie co dzieje się w poszczególnych jej etapach

U: student ma świadomość potrzeby zdobywania kompetencji osobowych i zawodowych,

student odróżnia rodziny zdrowe od dysfunkcyjnych i uzasadnia różnice między nimi

K: student widzi potrzebę stosowania terapii rodzin oraz ma ogólną orientację w kategoriach sytuacji kiedy może być zastosowana

BARDZO DOBRY

W: student bardzo sprawnie posługuje się informacjami o zaburzeniach systemowych oraz ich objawach. umie je diagnozować, zna koncepcje powstawania i utrzymywania się objawów w rodzinie. Umie rozróżnić, jaki rodzaj pomocy (poradnictwo, psychoterapia, psychoedukacja) trzeba zastosować w konkretnej sytuacji.

student bardzo dobrze orientuje się w kierunkach terapii rodzin oraz umie dokładnie i w szczegółach scharakteryzować etapy terapii rodzin

U: student ma świadomość potrzeby samokształcenia i wie jakie sposoby wspierania własnego rozwoju osobowego i zawodowego trzeba podejmować (superwizja, szkolenia zawodowe itd.)

student bardzo dobrze różnicuje rodziny zdrowe od dysfunkcyjnych i umie wyjaśnić objawy Pacjenta Identyfikowanego w kontekście rodziny

K: student rozumie specyfikę relacji interpersonalnej w sytuacji pomagania. Wykazuje wysoki stopień troski o prawidłowy przebieg diagnozy i

interwencji psychologicznej aby przyniosła korzyść a nie szkodę osobom,

student rozumie potrzebę terapii systemowej i bardzo dobrze umie określić w jakich sytuacjach jest wskazana.

Treści programowe przedmiotu:

Terapia systemowa różnych nurtów

Rozumienie objawu Pacjenta Identyfikowanego (funkcja objawu w rodzinie)

Etapy procesu psychoterapii

pojęcia: kontrakt terapeutyczny, przymierze terapeutyczne

Interwencje systemowe

Etyka zawodu psychoterapeuty

zasady etyczne obowiązujące w czasie kontaktu z rodziną i jej członkami

zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz odpowiedzialności prawnej psychologa

Literatura:

Goldenberg H., Goldenberg I. (2006): Terapia rodzin, Wydawnictwo UJ, Kraków;

Janicka I, Liberska H. (2014): Psychologia rodziny, PWN, Warszawa;

Namysłowska I. (2000): Terapia Rodzin, IPIŃ, Warszawa;

Kubitsky J. (2010): Vademecum Terapeuty Rodzinnego, PZWL, Warszawa;

Satir V. (2000): Terapia rodziny, GWP, Gdańsk ;

Napier A., Whitaker C. (2006): Rodzina karuzela - terapia rodzin bez tajemnic, Znak, Kraków.